

استانداردسازی فرم بازسازی شده
پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا- نوجوان
(MMPI-ARF) در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا

شهره شکرزاده^۱
دکتر کامبیز کامکاری^۲

چکیده

این تحقیق به «استانداردسازی MMPI-ARF فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندمحوری مینه‌سوتا- نوجوان در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا» پرداخته است. سؤال اصلی تحقیق این است که آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب است؟ روش تحقیق در حیطه تحقیقات روش‌شناختی با تأکید بر روان‌سنجی قرار می‌گیرد. جامعه‌آماري تمامی دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا به تعداد 3239 نفر (1056 نفر دانش‌آموز دختر، 1699 نفر دانش‌آموز پسر و 34 نفر دانش‌آموز مدرسه غیرانتفاعی پسر) هستند، که تعداد 100 نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس، به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش فرم بازسازی شده شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا- نوجوان (MMPI-ARF) است که دارای روایی و اعتبار مطلوبی است. به منظور تعیین ضریب اعتبار پرسشنامه با تأکید بر تجانس درونی سؤال‌ها از دو روش آلفای کراباخ و روش آزمون-بازآزمون در راستای بررسی ضریب ثبات استفاده شده است. برای بررسی ضرایب روایی از روایی ملاکی از نوع هم‌زمان استفاده شده که به این منظور از پرسشنامه سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) و همبستگی دو پرسشنامه مذکور با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و در نهایت، از روایی سازه از نوع سلسله‌مراتبی و تعیین ضریب وضوح‌گرایی استفاده شده است. یافته‌ها نشان داد که تمامی ضرایب اعتبار بالاتر از 0/84 با روش آلفای کراباخ و ضرایب بالاتر از 0/89 با روش آزمون-بازآزمون با اصلاح اسپیرمن-براون بوده که نشان‌دهنده ضریب اعتبار مطلوب پرسشنامه حاضر در 28 مقیاس مورد بررسی است. همچنین، فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) با پرسشنامه سنجش ابعاد آسیب-شناسی شخصیت در نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا دارای روایی هم‌زمان است. در نهایت، مشخص شد که فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) دارای ساختار درونی بوده و شامل 28 مقیاس و چهار عامل است.

واژه‌های کلیدی: استانداردسازی، فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندمحوری مینه‌سوتا- نوجوان، دانش‌آموزان،

مدرسه‌های راهنمایی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان
^۲ دکتری تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

MMPI-ARF Standardization of reconstructed form of Minnesota multidimensional Personality Inventory in guidance school students in Aq Qala city

Abstract

In this study present MMPI-ARF Standardization of reconstructed form of Minnesota multidimensional Personality Inventory in guidance school students at Aq Qala city and the research main question is raised whether reconstructed form of Minnesota multidimensional Personality Inventory (MMPI-ARF) in guidance school students in Aq Qala city has desirable psychometric properties? The research method is in the field of methodological research, with emphasis on psychometric. Statistical population constitute all Aq Qala city guidance school students that are 3239 persons (1056 girl students, , 1699 boy students and 34 boy students in non-profit school), which 100 students using a convenience sampling were selected as sample size. The instrument used in this study is reconstructed form of Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI-ARF) that has validity and favorable credit. To determine the questionnaire validity coefficient with an emphasis on internal consistency of questions is used Cronbach alpha methods and test-retest method to evaluate the coefficient stability, Also, to investigate the validity coefficient of validity used same type criterion, in this regard, Assessment questionnaire of personality pathology aspects (DAPP-BQ) and correlation between the two mentioned questionnaire using the Pearson correlation coefficient is used and finally used structural validity of hierarchical and determine the coefficient of resolution-oriented. And results showed that all reliability coefficients greater than 84/0 used Cronbach's alpha and coefficients greater than 89/0 used test-retest method with Spearman-Brown modified which shows the favorable reliability coefficient of present questionnaire in evaluated 28 scales. Also, Minnesota multidimensional personality questionnaire reconstructed form (MMPI-ARF) with Assessment questionnaire of personality pathology aspects in Aq Qala guidance schools adolescents has simultaneous validity; finally, it became clear that Minnesota Multiphasic Personality Inventory reconstructed form (MMPI-ARF) has an internal structure that includes 28 scales and 4 factors.

Key words: standardization, Minnesota- adolescent Multiphasic Personality Inventory reconstructed form, guidance school students.

مقدمه

از دیرباز به کاربرد آزمون‌های روان‌شناختی تأکید شده و تلاش‌های متعددی پیرامون استانداردسازی ابزارهای روان‌شناختی انجام گرفته است. اولین تحقیق در زمینه استانداردسازی و بررسی روایی و اعتبار ابزارهای روان‌شناختی به اقدامات ترمن و اوتیس^۱ در سال 1917 باز می‌گردد. ترمن و اوتیس به دنبال این بودند تا بتوانند روایی پیش‌بین آزمون‌های هوشی را در زمینه موفقیت شغلی نیروهای پلیس و آتش‌نشانی تعیین کنند. از آن زمان تا به حال پژوهش‌های متعددی در زمینه ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای روان‌شناختی انجام گرفته است و این سنت دیرینه توسط پژوهشگران در حیطه‌های آسیب‌های اجتماعی و آسیب‌های روانی ادامه یافته است (کایلوت و همکاران^۲، 2010).

سیاهه اطلاعات شخصیتی وودورث در بیمارستان مینه‌سوتا توسط مک‌کین‌لی و هته‌وی بازنگری و نسخه اصلی پرسشنامه تدوین شد. در سال 1989 نسخه دوم این ابزار با کاربردهای مشاوره‌ای در زمینه گرایش به مواد منتشر و در سال 2003 مقیاس‌های بالینی آن بازسازی شد. فرم بازسازی شده مجدد پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا که در سال 2008 منتشر شده است، در زمینه تشخیص آسیب‌شناسی روانی و گرایش به مواد مخدر از روایی تشخیصی برخوردار است (کامکاری و شکرزاده، 1392).

یافته‌هایی که توسط ترمن و اوتیس در زمینه تأثیرگذاری گنش‌های شناختی بر موفقیت شغلی به دست آمد توسط دیگر پژوهشگران بازنگری شد. این گونه اقدامات در زمینه کاربرد آزمون‌های روان‌شناختی در نیروهای پلیس و آتش‌نشانی باعث شد تا در سال 1967 کمیته عالی ریاست جمهوری ایالات متحده آمریکا به اجرای غربالگری روان‌شناختی^۳ در نیروهای داوطلب پلیس پرداخته و از ابزارهای غربالگری روان‌شناختی برای استخدام نیروهای پلیس استفاده به عمل آورد (آش، اسلورا و بریتون^۴، 1990). استفاده از ابزارهای روان‌شناختی برای غربالگری روان‌شناختی در نیروهای پلیس و آتش‌نشانی که در سال 1967 در ایالات متحده آمریکا رسمیت پیدا کرد به کاربرد ابزارها تأکید داشت و از آنها به‌عنوان شیوه‌ای مناسب در غربالگری استفاده می‌شد. در استفاده از پرسشنامه‌ها برای غربالگری روان‌شناختی نیروهای پلیس می‌توان به پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا^۵ اشاره کرد (بارتول^۶، 1996).

بارتول در کتاب روان‌شناسی پلیس که از مشهورترین آثار در حیطه کاربرد ابزار روان‌شناختی در زمینه‌های رفتار جنایی محسوب می‌شود بر این اعتقاد است که پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا در غربالگری آسیب‌های اجتماعی با عنوان رفتارهای جنایی به کار می‌رود. این ابزار، روایی پیش‌بین مؤثری را برای رفتارهای جنایی از قبیل پرخاشگری، دزدی و سوء استفاده از مواد را نشان می‌دهد. کاربرد ابزار مزبور تنها در غربالگری روان‌شناختی و انتخاب نیروهای پلیس محدود نمی‌شود بلکه می‌توان به کاربردهای آن در گروه‌های در معرض خطر اشاره کرد (کوهرنی، تیت و واندرکریک^۷، 2003).

ابهامات گوناگونی در زمینه سنجش روان‌شناسی و به خصوص شخصیت وجود دارد که به‌راحتی نمی‌توان به بررسی دقیق شخصیت پرداخت. این گونه ابهامات باعث شده است تا تشخیص عوامل مؤثر بر بهداشت روانی و ارتباط آن با شخصیت و استفاده از ابزارهای مختلف برای تشخیص، پژوهش‌های گوناگونی را به خود اختصاص دهد. از این رو، عنوان می‌شود که به‌راحتی نمی‌توان به استفاده از ابزارهای گوناگون در زمینه تشخیص و شناسایی عوامل مؤثر بر بهداشت روانی پرداخت. لازم به ذکر است تا وقتی که نتوان ارتباط بین شخصیت و اختلالات را به درستی تشخیص داد، نمی‌توان از شیوه‌های درمانی مناسبی نیز در این زمینه استفاده کرد.

1- Terman & Otis

2- Caillouet et al.

3- Psychological Screen

4- Ash, Slora & Britton

5- Minnesota Multiphasic Personality Inventory

6- Bartol

7- Cochrane, Tett, Vandecreek

این گونه پیچیدگی‌ها باعث شده است تا در شناسایی و تشخیص شخصیت از ابزارهای خاصی استفاده شود. در این زمینه منبع مسأله به‌عنوان فقدان اطلاعات روان‌سنجی در ابزارهای سنجش آسیب‌شناسی روانی عنوان می‌شود.

در فرایند سنجش روان‌شناختی، با تأکید بر رویکرد درمانی، همواره به شناسایی و تشخیص مشکلات و عوارض روانشناختی پرداخته شده و تلاش می‌شود، با تشخیص دقیق بتوان بستر مناسبی را برای ارائه خدمات درمانی فراهم ساخت. در مواقعی که سنجش روان‌شناختی مسیر نادرستی را طی کند و به گونه‌ای دقیق، شناسایی عوارض روانشناختی یا علائم و نشانگان^۱ اختلالات روان‌شناختی را مورد غفلت قرار دهد. آنگاه تشخیص مشکلات و اختلالات روان‌شناسی نادرست بوده و بدون هیچ شکی ارائه خدمات مشاوره و روان‌درمانی، از بازدهی اندکی برخوردار است (کامکاری و شکرزاده، 1392).

پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا به‌عنوان قدیمی‌ترین ابزار روان‌شناختی در زمینه آسیب‌شناسی روانی، مشاوره و روان‌درمانی شناخته می‌شود. نسخه اول که به‌عنوان نسخه اصلی شناخته می‌شود در سال 1942 به وسیله هته‌وی و مک‌کین‌لی به جهانیان عرضه شد. این پرسشنامه با تأکید بر دوره نوجوانی و دامنه سنی 13 تا 18 سال به‌عنوان پرسشنامه چندوجهی مینه‌سوتا نوجوانان (MMPI-A) در زمینه‌های درمانی - پژوهشی منتشر شد.

وجود ابزارهای تشخیصی به ویژه برای نوجوانان، که ویژگی‌های متفاوتی دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) از ابزارهایی است که می‌تواند اطلاعات جامع و کاملی را از نوجوانان فراهم سازد. ابزار مزبور نه تنها برای شناسایی نیازهای روان‌شناختی کاربردهای چشمگیری را نشان می‌دهد، بلکه می‌تواند بستری مناسب را برای اقدامات پیشگیری فراهم ساخته و با بهره‌گیری از سنجش روان‌شناختی، آزمودنی‌های در معرض خطر^۲ را شناسایی کند و اقدامات پیشگیری را فراهم سازد تا در راستای اقدامات کاربردی، بتوان رویکرد تشخیص و درمان در حیطه روان‌سنجی را اشاعه داد. بهره‌گیری از اصول و فنون روان‌سنجی در زمینه‌های روان‌شناسی مشاوره و بالینی، بستر مناسبی را برای سنجش بالینی فراهم می‌سازد. بنابراین با شناخت دقیق و اساسی ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان می‌توان به راه‌حل‌های منطقی برای پیشگیری و درمان اختلالات و آسیب‌های شخصیتی در نوجوانان پرداخت و از سایر انحرافات و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن جلوگیری به عمل آورد و نوجوانان را آگاه ساخت تا فردی موثر برای خود و خانواده و اجتماع خویش باشند.

پژوهش حاضر به استانداردسازی ابزار اندازه‌گیری روان‌شناختی MMPI-ARF پرداخته است که می‌تواند اختلالات مرتبط با نوجوانان را با تأکید بر سازه^۳ هدف و شناسایی نیمرخ شخصیتی^۴ و سبک‌های زندگی مرتبط شناسایی و آشکار سازد. این پرسشنامه صفت مکنون^۵ را به نحوی پایا و روا می‌سنجد و پرسشنامه قابل فهم و قابل اجرا است. روایی تشخیصی این ابزار اندازه‌گیری توانایی شناسایی و تشخیص یک عارضه، اختلال یا ناتوانی و ... را دارد و لذا معرف میزان قدرت آزمون است. هر چند که این ابزار در سنجش گرایش به مواد در نوجوانان 13 تا 18 ساله با تأکید بر نسخه نوجوانی از روایی تشخیصی مناسبی برخوردار است (کامکاری، 1389) و می‌توان از آن در تشخیص‌های زود هنگام و پیشگیری از گرایش به مواد مخدر در دوره جوانی استفاده به عمل آورد (کامکاری و شکرزاده، 1392) ولی اطلاعات مکفی و فراگیری در زمینه استانداردسازی فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) در نوجوان در دانش آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق قلا وجود ندارد و منبع مسأله به‌عنوان فقدان داده‌های تجربی و اطلاعات روان‌سنجی در گروه مذکور محسوب می‌شود.

در نهایت، می‌توان ضرورت انجام تحقیق حاضر را پیرامون استانداردسازی فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا - نوجوان (MMPI-ARF) در نظر گرفت؛ زیرا باید تلاش کرد تا با تحقیقات منظم و معتبر بتوان اطلاعات مفید و

1- signs & symptoms

2- Narcotic

3- structures

4- Personality Profile

5- Latent trait

کاربردی را در طیف تشخیص و درمان لحاظ کرد. از این راه مؤثرترین و شاید کاربردی‌ترین روش برای نوجوانان مبتلا به اختلالات شخصیتی را شناسایی شده و می‌توان در اقدامات درمانی به توسعه و بهسازی این گونه روش‌ها پرداخت تا در حداقل زمان و امکانات، بیشترین اثربخشی و کارایی به دست آید.

سازندگان این آزمون بر این باورند از طریق آزمون MMPI-ARF می‌توان اختلال را تشخیص داد و نگرانی‌های عمده روان‌پزشکان، روان‌شناسان و دیگر متخصصان سلامت روان را با اجرای این آزمون برطرف کرد. از این‌رو، با توجه به فقدان یافته‌های تجربی پیرامون پیشینه ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه مزبور، می‌توان ابهام در شناسایی روایی تشخیصی ابزار مزبور را به‌عنوان منبع مسئله در نظر گرفت. لذا سؤال‌های اصلی تحقیق بدین ترتیب مطرح می‌شوند:

- 1- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) با تأکید بر روش آلفا کرانباخ در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای تجانس درونی است؟
- 2- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) با تأکید بر روش دو نیمه کردن آزمون با اصلاح اسپیرمن- براون در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای تجانس درونی است؟
- 3- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) با پرسشنامه سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای روایی ملاکی از نوع هم‌زمان است؟
- 4- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) با استفاده از روش تحلیل عاملی از نوع سلسله مراتبی در دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای روایی سازه یا عاملی است؟

روش‌شناسی

روش تحقیق حاضر در حیطه تحقیقات روش‌شناختی با تأکید بر روان‌سنجی قرار می‌گیرد و به دنبال این است تا ضریب اعتبار و روایی را به‌عنوان معرفه‌ای از ویژگی‌های روان‌سنجی به دست آورد.

جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا که تعداد 3239 نفر (1056 نفر دانش‌آموز دختر، 1699 نفر دانش‌آموز پسر و 34 نفر دانش‌آموز مدرسه غیرانتفاعی پسر) هستند. از این‌رو، با توجه به اینکه دسترسی به تمامی اعضای جامعه امکان‌پذیر بوده و می‌توان فهرستی از اعضای جامعه را در اختیار داشت؛ جامعه آماری تحقیق حاضر در حیطه جوامع محدود جای می‌گیرد.

به منظور برآورد حجم نمونه و نمونه‌گیری با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد 100 نفر از دانش‌آموزان مدارس شهرستان آق‌قلا، به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. از این‌رو، حجم نمونه تحقیق حاضر مکفی است.

ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش فرم بازسازی شده شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا- نوجوان (MMPI-ARF) است که در حیطه‌های وسیعی به کار برده می‌شود و با استفاده از بازنگری داده محور^۱ و سازه محور^۲ از MMPI-2 به دست آمده است. پرسشنامه MMPI-ARF دارای 188 سؤال است. بنابراین، نیمرخ‌های نارسایی سه‌گانه، مقیاس‌های بالینی^۳ نه‌گانه، مشکلات ویژه بیست و پنج‌گانه و آسیب‌شناسی شخصیت پنج‌گانه از مبانی نظری رویکرد کلیدگذاری تجربی^۴ اقتباس شده‌اند. علاوه بر آن، با تأکید بر آسیب‌شناسی روانی می‌توان گرایش به آسیب‌های اجتماعی^۴ را پیش‌بینی کرد.

1- Data oriented

2- Construct

3- Empirical Keying

4- Social Pathology

در ایران MMPI-ARF توسط کامکاری و شکرزاده (1389) ترجمه و انطباق‌یابی شد و با حجم نمونه 120 نفر از نوجوانان مورد اعتباریابی قرار گرفت. ضرایب اعتباری برای مقیاس‌های بالینی بالاتر از 0/80 بود و این اقدام از روش آلفای کرونباخ صورت گرفت. علاوه بر آن، 30 نفر از نمونه‌های تحقیق، سه ماه بعد مجدداً مورد آزمون قرار گرفتند و ضریب اعتبار با تأکید بر آزمون- بازآزمون^۱، فراتر از 0/80 بود، با مصاحبه بالینی^۲ 30 نفری که دو مرتبه مورد آزمون قرار گرفتند، دلایل مستند و معتبری پیرامون روایی ملاکی به دست آمد و نتایج حاصله از پرسشنامه نشان داد که دامنه ضرایب این همبستگی بین 0/50 تا 0/65 بود. پژوهشگران عنوان کردند که آزمون فوق از اعتبار و روایی مقبولی برخوردار است و در ایران کاربردهای مناسبی برای سنجش روانشناختی صورت می‌دهد.

به منظور تعیین ضریب اعتبار پرسشنامه با تأکید بر تجانس درونی سؤال‌ها از دو روش آلفای کرونباخ و دو نیمه کردن آزمون با اصلاح اسپیرمن- براون و روش آزمون- بازآزمون (با استفاده از مدل آماری همبستگی پیرسون) در راستای بررسی ضریب ثبات استفاده شده است. همچنین، به منظور بررسی ضرایب روایی از روایی ملاکی از نوع هم‌زمان استفاده شده که در این راستا از پرسشنامه سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) و همبستگی دو پرسشنامه مذکور با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و در نهایت، از روایی سازه از نوع سلسله مراتبی استفاده شده است.

یافته‌ها

جدول (1) ضرایب اعتبار آزمون- بازآزمون و آلفای کرونباخ مرتبط با مقیاس‌های «نارسایی سه‌گانه» برای محاسبه تجانس درونی و ثبات پرسشنامه

آلفا کرونباخ	اصلاح اسپیرمن- براون	آزمون- بازآزمون	مقیاس‌های نارسایی سه‌گانه
0/90	0/91	0/88	نارسایی هیجانی
0/85	0/89	0/85	نارسایی تفکر
0/89	0/90	0/87	نارسایی رفتاری

با تأکید بر میزان ضرایب اعتبار به دست آمده، می‌توان گفت با توجه به اینکه ضرایب اعتبار مقیاس‌های «نارسایی سه‌گانه» برای محاسبه ثبات بالاتر از 0/89 و برای محاسبه تجانس درونی بالاتر از 0/85 است، مقیاس‌های «نارسایی سه‌گانه» در نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا دارای تجانس درونی و ثبات است.

جدول (2) ضرایب اعتبار آزمون- بازآزمون و آلفای کرونباخ مرتبط با مقیاس‌های «بالینی» جهت محاسبه تجانس درونی و ثبات پرسشنامه

آلفا کرونباخ	اصلاح اسپیرمن- براون	آزمون- بازآزمون	مقیاس‌های بالینی
0/88	0/93	0/89	ضعف روحیه
0/87	0/90	0/84	شکایات جسمانی
0/89	0/94	0/90	هیجانان مثبت پایین
0/86	0/90	0/86	رفتار ضداجتماعی
0/90	0/93	0/88	عقاید گزند و آزار

1- Test re Test

2- Clinical Interview

0/88	0/93	0/90	هیجان‌های منفی مختل‌کننده
0/87	0/91	0/85	تجارب عجیب و غریب
0/88	0/92	0/86	فعالیت‌گرایی هیپومانیک

با تأکید بر میزان ضرایب اعتبار به دست آمده، می‌توان گفت با توجه به اینکه ضرایب اعتبار مقیاس‌های «بالینی» برای محاسبه ثبات بالاتر از 0/90 و برای محاسبه تجانس درونی بالاتر از 0/86 است، مقیاس‌های «بالینی» در نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا دارای تجانس درونی و ثبات است.

جدول (3) ضرایب اعتبار آزمون - باز آزمون و آلفای کرانباخ مرتبط با مقیاس‌های «مشکلات ویژه» جهت محاسبه تجانس درونی و ثبات پرسشنامه

مشکلات ویژه	آزمون - باز آزمون	اصلاح اسپیرمن - براون	آلفای کرانباخ
ناخوشی	0/85	0/90	0/85
شکایات گوارشی	0/91	0/94	0/89
شکایات سردرد	0/86	0/92	0/90
شکایات عصب‌شناختی	0/88	0/93	0/90
خودتردیدی	0/92	0/95	0/92
فشار روانی - نگرانی	0/85	0/91	0/84
اضطراب	0/84	0/90	0/87
استعداد خشم	0/90	0/94	0/88
مشکلات سلوکی نوجوانی	0/89	0/93	0/91
پرخاشگری	0/86	0/91	0/84
هیجان‌پذیری	0/87	0/92	0/88
اجتناب اجتماعی	0/91	0/94	0/87

با تأکید بر میزان ضرایب اعتبار به دست آمده، می‌توان گفت با توجه به اینکه ضرایب اعتبار تمامی مقیاس‌های «مشکلات ویژه» بالاتر از 0/90 و برای محاسبه تجانس درونی بالاتر از 0/84 است، مقیاس‌های «مشکلات ویژه» در نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا دارای تجانس درونی و ثبات است.

جدول (4) ضرایب اعتبار آزمون - باز آزمون و آلفای کرانباخ مرتبط با مقیاس‌های «آسیب‌شناسی شخصیت» جهت محاسبه تجانس درونی و ثبات پرسشنامه

آسیب‌شناسی شخصیت	آزمون - باز آزمون	اصلاح اسپیرمن - براون	آلفای کرانباخ
پرخاشگری درونی	0/91	0/95	0/89
روان‌پریشی	0/87	0/92	0/88
بی‌مسئولیتی	0/85	0/90	0/84
روان‌نژندی	0/89	0/93	0/87
درون‌گرایی	0/88	0/92	0/90

با تأکید بر میزان ضرایب اعتبار به دست آمده و با توجه به اینکه ضرایب اعتبار تمامی مقیاس‌های «آسیب‌شناسی شخصیت» بالاتر از 0/90 و برای محاسبه تجانس درونی بالاتر از 0/84 است، مطرح می‌شود که مقیاس‌های «آسیب‌شناسی شخصیت» در نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا دارای تجانس درونی و ثبات است.

جدول (5) بررسی روایی هم‌زمان پرسشنامه سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) با مقیاس‌های «نارسایی سه‌گانه» فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-نوجوان (MMPI-ARF) در نوجوانان

نارسایی رفتاری	نارسایی تفکر	نارسایی هیجانی	MMP-ARF DAPP-BQ
0/44**	0/47**	0/43**	ناپایداری هیجانی
0/36	0/36	0/37	اضطراب‌گرایی
0/40**	0/20	0/48**	بی‌عاطفه‌گی
0/39**	0/37	0/29	اجبارگری
0/49**	0/54**	0/44**	مشکلات سلوک
0/49**	0/50**	0/37	ناهماهنگی شناختی
0/38**	0/44**	0/28	مشکلات هویتی
0/47**	0/39**	0/46**	دل‌بستگی نایمن
0/39**	0/35	0/40**	مشکلات صمیمیت
0/55**	0/36	0/39**	پیوند‌گرایی ضعیف
0/42**	0/52**	0/27	خودشیفتگی
0/57**	0/55**	0/50**	نافرمانی
0/36	0/37	0/32	طردشدگی
0/39**	0/37	0/54**	بیان هیجانی محدود
0/48**	0/56**	0/37	خودآسیب‌گری
0/39**	0/40**	0/39**	تحریک‌جویی
0/33	0/34	0/32	سلطه‌پذیری
0/57**	0/46**	0/57**	بدگمانی

با تأکید بر میزان ضرایب همبستگی می‌توان گفت، ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha=0/01$ بین مقیاس‌های ناپایداری هیجانی با نارسایی هیجانی، نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ بی‌عاطفه‌گی با نارسایی هیجانی و نارسایی رفتاری؛ اجبارگری با نارسایی رفتاری؛ مشکلات سلوک با نارسایی هیجانی، نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ ناهماهنگی شناختی با نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ مشکلات هویتی با نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ دل‌بستگی نایمن با نارسایی هیجانی، نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ مشکلات صمیمیت با نارسایی هیجانی و نارسایی رفتاری؛ پیوند‌گرایی ضعیف با نارسایی هیجانی و نارسایی رفتاری؛ خودشیفتگی با نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ نافرمانی با نارسایی هیجانی، نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ بیان هیجانی محدود با نارسایی هیجانی و نارسایی رفتاری؛ خودآسیب‌گری با نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ تحریک‌جویی با نارسایی هیجانی، نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری؛ بدگمانی با نارسایی هیجانی، نارسایی تفکر و نارسایی رفتاری، در مقیاس‌های ابعاد آسیب‌شناسی

شخصیت و مقیاس‌های نارسایی‌های سه‌گانه پرسشنامه MMPI-ARF وجود دارد. بنابراین، مطرح می‌شود، که مقیاس‌های نارسایی‌های سه‌گانه پرسشنامه MMPI-ARF با ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت در نوجوانان دارای روایی هم‌زمان است؛ زیرا تمامی ضرایب از لحاظ آماری معنی‌دار بوده و بالاتر از 0/03 است.

جدول (6) بررسی روایی هم‌زمان پرسشنامه

سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) با مقیاس‌های «بالینی»

فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-نوجوان (MMPI-ARF) در نوجوانان

فعالیت- گرای همه‌مانند تجارب عجیب و غریب های مفنی مختل- عقاید گزند و آباد رفتار ضداجتما عی بدبینی هیجانات مثبت ماند شکایات جسمانی ضعف زوجه	MMPI- 2RF DAPP-BQ								
0/33	0/37	/47**	/49**	/51**	0/38	/56**	0/31	0/32	ناپایداری هیجانی
		0	0	0		0			
0/31	0/35	0/30	0/25	0/35	/39**	0/32	/47**	/56**	اضطراب‌گرایی
					0		0	0	
0/22	/50**	/48**	/50**	/44**	0/37	/46**	0/32	0/35	بی‌عاطفه‌گی
	0	0	0	0		0			
0/28	0/30	0/32	0/20	0/26	0/32	/40**	0/37	0/27	اجبارگری
						0			
/39**	/41**	/44**	/40**	/57**	/46**	/39**	0/27	0/34	مشکلات سلوک
0	0	0	0	0	0	0			
0/31	0/27	0/23	0/26	0/28	/46**	0/38	0/25	/43**	ناهماهنگی شناختی
					0			0	
0/32	0/30	0/31	0/23	0/27	/40**	0/49	0/34	/48**	مشکلات هویتی
					0			0	
0/22	/48**	/39**	/45**	/39**	/49**	0/32	0/30	/41**	دل‌بستگی نایمن
	0	0	0	0	0			0	
0/36	0/25	0/32	0/20	0/36	/50**	0/28	0/35	/49**	مشکلات صمیمیت
					0			0	
0/35	0/22	0/26	0/35	0/36	/57**	0/25	0/30	/57**	پیوند‌گرایی ضعیف
					0			0	
/54**	0/26	0/22	0/35	0/31	0/33	0/19	0/25	0/36	خودشیفتگی
0									
/38**	0/32	0/27	/45**	/40**	0/27	0/35	0/28	0/32	نافرمانی
0			0	0					
0/32	0/32	0/35	0/27	0/25	0/32	/39**	/39**	/52**	طردشدگی
						0	0	0	
0/22	0/26	0/25	0/25	0/27	0/26	0/27	0/32	0/28	بیان هیجانی محدود
/40**	0/22	0/20	0/31	0/32	0/24	0/22	/40**	/47**	خودآسیب‌گری
0							0	0	

0/27	0/32	0/36	0/30	0/35	0/30	0/24	0/30	0/26	تحریک جویی
0/33	0/35	0/31	0/27	0/26	0/34	0/35	/40**	/40**	سلطه پذیری
							0	0	
0/35	0/36	/40**	0/35	0/25	/51**	0/30	0/28	0/31	بدگمانی
		0			0				

با تأکید بر میزان ضرایب همبستگی می‌توان گفت که ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha=0/01$ بین مقیاس‌های ناپایداری هیجانی با هیجان‌ات مثبت پایین، رفتار ضداجتماعی، عقاید گزند و آزار و هیجان‌ات منفی مختل‌کننده؛ اضطراب‌گرایی با ضعف روحیه، شکایات جسمانی و بدبینی؛ بی‌عاطفه‌گی با هیجان‌ات مثبت پایین، رفتار ضداجتماعی، عقاید گزند و آزار، هیجان‌ات منفی مختل‌کننده و تجارب عجیب و غریب؛ اجبارگری با هیجان‌ات مثبت پایین؛ مشکلات سلوک با هیجان‌ات مثبت پایین، بدبینی، رفتار ضداجتماعی، عقاید گزند و آزار، هیجان‌ات منفی مختل‌کننده و تجارب عجیب و غریب؛ ناهماهنگی شناختی با ضعف روحیه و بدبینی؛ مشکلات هویتی با ضعف روحیه و بدبینی؛ دل‌بستگی ناپایمن با ضعف روحیه، بدبینی، رفتار ضداجتماعی، عقاید گزند و آزار، هیجان‌ات منفی مختل‌کننده و تجارب عجیب و غریب؛ مشکلات صمیمیت با ضعف روحیه و بدبینی؛ پیوند‌گرایی ضعیف با ضعف روحیه و بدبینی؛ خودشیفتگی با فعالیت‌گرایی هیپومانیک؛ نافرمانی با رفتار ضداجتماعی و عقاید گزند و آزار؛ طردشدگی با ضعف روحیه، شکایات جسمانی و هیجان‌ات مثبت پایین؛ خودآسیب‌گری با ضعف روحیه، شکایات جسمانی و فعالیت‌گرایی هیپومانیک؛ سلطه‌پذیری با ضعف روحیه، شکایات جسمانی و بدگمانی با بدبینی و هیجان‌های منفی مختل‌کننده، در مقیاس‌های ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت و مقیاس‌های بالینی پرسشنامه MMPI-ARF وجود دارد. بنابراین، مطرح می‌شود، مقیاس‌های بالینی پرسشنامه MMPI-ARF با ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت در نوجوانان دارای روایی هم‌زمان است؛ زیرا تمامی ضرایب از لحاظ آماری معنی‌دار بوده و بالاتر از 0/03 است.

جدول (7) بررسی روایی هم‌زمان پرسشنامه

سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) با مقیاس‌های «مشکلات ویژه»
 فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-2 (MMPI-ARF) در نوجوانان

تخویشی	گوارشی	شکایات درد	تکلیات	عصب-تکلیات	خودتردد	تگرانی - فشار روانی	اضطراب	سخت-استعداد	مشکلات سلوکی	پریشانی	هیجان-پذیری	اجتناب اجتماعی	MMPI-2RF DAPP-BQ
/31	/30	56**	/37	50**	48**	47**	/37	/33	45**	40**	/25	ناپایداری هیجانی	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
56**	47**	/32	38**	/35	/25	/30	/35	/31	/27	/38	/23	اضطراب‌گرایی	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
/35	/32	/22	/36	43**	49**	48**	/25	/22	50**	/37	45**	بی‌عاطفه‌گی	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
/27	/38	/22	/31	/26	/20	/32	/30	/27	42**	/30	42**	اجبارگری	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
/34	/27	/38	46**	56**	40**	43**	41**	58**	52**	/29	40**	مشکلات سلوک	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
47**	/25	/36	45**	/28	/27	/22	/26	/31	44**	/39	40**	ناماهنگی شناختی	

0/	0	0/	0	0	0	0	0	0/	0	0	0/	
/39	/22	43**	45**	/30	/31	/23	/27	40**	/19	/34	/38	مشکلات هویتی
0	0	0/	0/	0	0	0	0	0/	0	0	0	
40**	/37	39**	/22	48**	39**	45**	39**	49**	/32	/30	41**	دلبستگی نایمن
0/	0	0/	0	0/	0/	0/	0/	0/	0	0	0/	
41**	/39	49**	/36	/25	/32	/20	/35	/37	/29	/35	49**	مشکلات صمیمیت
0/	0	0/	0	0	0	0	0	0	0	0	0/	
41**	/37	50**	/35	/22	/27	/37	/35	57**	/27	/29	56**	پیوند گرایی ضعیف
0/	0	0/	0	0	0	0	0	0/	0	0	0/	
/38	/28	/38	54**	/27	/22	/35	/31	/33	/20	/26	/37	خودشیفتگی
0	0	0	0/	0	0	0	0	0	0	0	0	
43**	47**	53**	38**	/32	/27	45**	40**	/27	/35	/24	/31	نافرمانی
0/	0/	0/	0/	0	0	0/	0/	0	0	0	0	
42**	/34	46**	/32	/31	/35	/27	/24	/32	/35	/32	/22	طردشدگی
0/	0	0/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
/37	/37	/30	/22	/26	/27	/25	/27	/26	/27	/32	/28	بیان هیجانی محدود
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
/39	45**	56**	40**	/22	/20	/32	/33	/24	/20	/23	47**	خود آسیب‌گری
0	0/	0/	0/	0	0	0	0	0	0	0	0/	
/34	43**	47**	/27	/33	/37	/30	/35	/30	/26	/30	/27	تحریک‌جویی
0	0/	0/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
/39	/22	50**	/36	/35	/30	/26	/25	/34	/35	/34	/29	سلطه‌پذیری
0	0	0/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
/36	/20	55**	/35	/34	40**	/35	/26	50**	/30	/29	/32	بدگمانی
0	0	0/	0	0	0/	0	0	0/	0	0	0	

با تأکید بر میزان ضرایب همبستگی می‌توان گفت که، ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha=0/01$ بین مقیاس‌های ناپایداری هیجانی با شکایات سردرد، خودتردیدی، فشار روانی- نگرانی، اضطراب، پرخاشگری، هیجان‌پذیری؛ اضطراب‌گرایی با ناخوشی، شکایات گوارشی، شکایات عصب‌شناختی؛ بی‌عاطفه‌گی با خودتردیدی، فشار روانی- نگرانی، اضطراب، پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ اجبارگری با پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ مشکلات سلوک با شکایات عصب‌شناختی، خودتردیدی، فشار روانی- نگرانی، اضطراب، استعداد خشم، مشکلات سلوکی نوجوانی، پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ ناهماهنگی شناختی با ناخوشی، شکایات عصب‌شناختی، پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ مشکلات هویتی با شکایات عصب‌شناختی، مشکلات سلوکی نوجوانی و پرخاشگری؛ دلبستگی نایمن با ناخوشی، شکایات عصب‌شناختی، خودتردیدی، فشار روانی- نگرانی، اضطراب، استعداد خشم، پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ مشکلات صمیمیت با ناخوشی، پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ پیوند گرایی ضعیف با ناخوشی، پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ خودشیفتگی با مشکلات سلوکی نوجوانی؛ نافرمانی با خودتردیدی، فشار روانی- نگرانی،

مشکلات سلوکی نوجوانی، پرخاشگری، هیجان‌پذیری و اجتناب اجتماعی؛ طردشدگی با پرخاشگری و اجتناب اجتماعی؛ خودآسیب‌گری با ناخوشی، مشکلات سلوکی نوجوانی، پرخاشگری و هیجان‌پذیری؛ سلطه‌پذیری با پرخاشگری؛ بدگمانی با شکایات عصب‌شناختی و پرخاشگری در مقیاس‌های ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت و مقیاس‌های مشکلات ویژه پرسشنامه MMPI-ARF وجود دارد. بنابراین، باید گفت که مقیاس‌های مشکلات ویژه پرسشنامه MMPI-ARF با ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت در نوجوانان دارای روایی هم‌زمان است؛ زیرا تمامی ضرایب از لحاظ آماری معنی‌دار بوده و بالاتر از 0/03 است.

جدول (8) بررسی روایی هم‌زمان پرسشنامه سنجش ابعاد

آسیب‌شناسی شخصیت (DAPP-BQ) با مقیاس‌های «آسیب‌شناسی شخصیت»

فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-2 (MMPI-ARF) در نوجوانان

MMPI- پرخاشگری	روان- پریشی	بی- مسئولیتی	روان- نژندی	درون- گرایی	ARF DAPP-BQ
0/31	0/30	0/56**	0/37	0/50**	ناپایداری هیجانی
0/55**	0/45**	0/33	0/38**	0/35	اضطراب‌گرایی
0/35	0/32	0/43**	0/35	0/43**	بی‌عاطفه‌گی
0/27	0/36	0/39**	0/31	0/26	اجبارگری
0/34	0/26	0/38**	0/45**	0/54**	مشکلات سلوک
0/39**	0/25	0/37	0/46**	0/29	ناهماهنگی شناختی
0/48**	0/34	0/19	0/40**	0/27	مشکلات هویتی
0/41**	0/30	0/32	0/48**	0/39**	دل‌بستگی ناایمن
0/48**	0/35	0/29	0/37	0/36	مشکلات صمیمیت
0/57**	0/30	0/25	0/54**	0/35	پیوند‌گرایی ضعیف
0/34	0/27	0/19	0/33	0/30	خودشیفتگی
0/31	0/29	0/35	0/27	0/40**	نافرمانی
0/52**	0/39**	0/38**	0/32	0/24	طردشدگی
0/29	0/32	0/27	0/25	0/24	بیان هیجانی محدود
0/47**	0/40**	0/20	0/24	0/33	خودآسیب‌گری
0/27	0/30	0/26	0/30	0/35	تحریک‌جویی
0/40**	0/39**	0/36	0/35	0/26	سلطه‌پذیری
0/32	0/29	0/31	0/51**	0/25	بدگمانی

با تأکید بر میزان ضرایب همبستگی می‌توان گفت که، ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha=0/01$ بین مقیاس‌های ناپایداری هیجانی با بی‌مسئولیتی و درون‌گرایی؛ اضطراب‌گرایی با پرخاشگری، روان‌پریشی و روان‌نژندی؛ بی‌عاطفه‌گی با بی‌مسئولیتی و درون‌گرایی؛ اجبارگری با بی‌مسئولیتی؛ مشکلات سلوک با بی‌مسئولیتی، روان‌نژندی و درون‌گرایی؛ ناهماهنگی شناختی با پرخاشگری و روان‌نژندی؛ مشکلات هویتی با پرخاشگری و روان‌نژندی؛ دل‌بستگی ناایمن با پرخاشگری، روان‌نژندی و درون‌گرایی؛ مشکلات صمیمیت با پرخاشگری؛ پیوند‌گرایی ضعیف با پرخاشگری و روان‌نژندی؛ نافرمانی با درون‌گرایی؛ طردشدگی با

پرخاشگری، روان‌پریشی و بی‌مسئولیتی؛ خودآسیب‌گری با پرخاشگری و روان‌پریشی؛ سلطه‌پذیری با پرخاشگری و روان‌پریشی؛ بدگمانی با روان‌نژندی در مقیاس‌های ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت و مقیاس‌های آسیب‌شناسی شخصیت پرسشنامه MMPI-ARF وجود دارد. بنابراین، باید گفت که مقیاس‌های آسیب‌شناسی شخصیت پرسشنامه MMPI-ARF با ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت در نوجوانان دارای روایی هم‌زمان است؛ زیرا تمامی ضرایب از لحاظ آماری معنی‌دار بوده و بالاتر از 0/03 است.

جدول (9) بررسی روایی سازه فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-نوجوان (MMPI-ARF)

مقیاس	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم
پاسخ‌های نامتداول	0/74	0/08	0/03	0/07
پاسخ‌های آسیب‌شناسی روانی نامتداول	0/52	0/06	0/07	0/06
پاسخ‌های جسمانی نامتداول	0/72	0/01	0/13	0/04
روایی عوارض	0/45	0/06	0/08	0/03
پرهیزکاری نامتداول	0/58	0/15	0/18	0/04
عوارض نامتداول	0/68	0/12	0/04	0/12
نارسایی هیجانی	0/12	0/45	0/14	0/14
نارسایی تفکر	0/09	0/35	0/06	0/09
نارسایی رفتاری	0/18	0/75	0/07	0/16
ضعف روحیه	0/02	0/65	0/19	0/11
شکایات جسمانی	0/14	0/75	0/04	0/10
هیجان‌ات مثبت پایین	0/02	0/72	0/05	0/06
رفتار ضداجتماعی	0/17	0/37	0/09	0/07
عقاید گزند و آزار	0/08	0/71	0/07	0/15
هیجان‌ات منفی مختل‌کننده	0/03	0/46	0/18	0/09
تجارب عجیب و غریب	0/19	0/56	0/16	0/17
فعالیت‌گرایی هیپومانیک	0/11	0/58	0/13	0/08
ناخوشی	0/09	0/09	0/58	0/19
شکایات گوارشی	0/02	0/07	0/59	0/07
شکایات سردرد	0/04	0/06	0/67	0/04
شکایات عصب‌شناختی	0/17	0/17	0/58	0/06
خودتردیدی	0/18	0/16	0/45	0/09
فشار روانی - نگرانی	0/03	0/03	0/42	0/07
اضطراب	0/15	0/04	0/76	0/09
استعداد خشم	0/02	0/09	0/67	0/07
مشکلات سلوکی نوجوانی	0/08	0/12	0/63	0/06
پرخاشگری	0/03	0/16	0/48	0/12

0/07	0/35	0/09	0/19	هیجان پذیری
0/09	0/67	0/17	0/14	اجتناب اجتماعی
0/75	0/45	0/03	0/08	پرخاشگری درونی
0/65	0/37	0/08	0/06	روان پریشی
0/75	0/62	0/04	0/04	بی مسئولیتی
0/74	0/48	0/16	0/09	روان نژندی
0/76	0/75	0/19	0/07	درون گرایی

با استفاده از تحلیل عامل سلسله مراتبی متعامد، به تحلیل عامل مقیاس‌های فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا- نوجوان (MMPI-ARF) پرداخته و مشاهده شد که ضرایب بارهای عاملی بالاتر از 0/3 در چهار عامل مجزا جای گرفته‌اند. از این رو، تعداد شش مقیاس تحت عنوان عامل روایی در عامل اول، همچنین تعداد یازده مقیاس تحت عنوان عامل بالینی در عامل دوم، سپس تعداد دوازده مقیاس تحت عنوان عامل مشکلات ویژه در عامل سوم و در نهایت پنج عامل آسیب‌شناسی شخصیت در عامل چهارم قرار گرفتند. بنابراین، می‌توان گفت که فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا- نوجوان (MMPI-ARF) دارای روایی سازه بوده و سؤال‌های پرسشنامه مزبور در کل در چهار عامل کلی جای می‌گیرند.

بحث و نتیجه‌گیری

دوره نوجوانی یکی از مراحل بسیار حساس، بحرانی و مسئله‌آفرین در فرایند رشد انسان است. تلاش برای ابراز وجود و یافتن هویتی مستقل، ناکافی بودن تجارب و محدودیت آگاهی، موجب می‌شوند تا نوجوانی که در حال دگرگونی عمیق شخصیتی است، به مشکلات شناخته و ناشناخته خویش، واکنش‌های گوناگونی نشان دهد. یکی از این واکنش‌ها، بزهکاری است. شاید بتوان گفت که بزهکاری، راه‌حلی است که نوجوان، آن را به‌عنوان اعتراض علیه وضعیت موجود و آینده غیرقابل قبول و ملال‌انگیز خویش، به کار می‌برد. شدت رفتارهای بزهکارانه نوجوان، ممکن است به حدی باشد که در فعالیت‌های روزمره و مهارت‌های سازگارانه او تداخل ایجاد کرده و نقش تخریبی عمده‌ای در عملکرد اجتماعی، تحصیلی و شغلی او داشته باشد. برای به وجود آمدن نگرش و یا تغییر نگرش نوجوانان، تمهیدات مناسبی صورت گرفته که اعمال آن نیز در طول زمان و با روش‌های خاص امکان‌پذیر است. این امر به ویژه در مورد ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان بسیار دشوار بوده و ظرافت‌های خاص خود را می‌طلبد. به عبارت دیگر، لازمه تشخیص گرایش نوجوانان بزهکار، وجود ابزارهای تشخیصی دقیق و معتبر است تا از این راه بتوان با تشخیص به موقع گرایش به بزهکاری در نوجوانان و جوانان، اصول پیشگیری را رعایت کرده و بتوان از عواقب بعدی آن در این رده سنی جلوگیری به عمل آورد. در شرایط کنونی، چنین ابزار تشخیصی، همگام و همراه با سایر روش‌ها می‌تواند در صورت برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح، رویکرد کاهش تقاضا را عمق و غنای بیشتری بخشد (مقیم، 1392).

با توجه به این ضرورت، در تحقیق حاضر به «استانداردسازی MMPI-ARF فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندمحوری نوجوان در دانش آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا» پرداخته شده و یافته‌های تحقیق با تأکید بر شاخص‌های روایی (با تأکید بر روایی سازه از طریق تحلیل عامل، روایی هم‌زمان با ضریب همبستگی پیرسون) و اعتبار (با تأکید بر تجانس درونی سؤال‌ها از طریق آلفای کراباخ و آزمون- بازآزمون با اصلاح اسپیرمن- براون در راستای ثبات) حاصل شده است.

بنابراین، در این تحقیق با استفاده از فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) به روایی هم‌زمان، سازه، تجانس درونی و ثبات این ابزار در بین نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا پرداخته شده است. یافته‌های حاصل از آزمون سؤال‌های تحقیق به شرح زیر است:

- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) در دانش-آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای تجانس درونی است؟ به منظور آزمون سؤال فوق از روش آلفای کراباخ استفاده شد و یافته‌های تحقیق نشان داد که تمامی ضرایب بالاتر از 0/84 بوده که نشان‌دهنده ضریب اعتبار مطلوب پرسشنامه حاضر در 28 مقیاس مورد بررسی است.

- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) در دانش-آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای ضریب ثبات است؟ به منظور آزمون سؤال فوق از روش آزمون-باز آزمون با اصلاح اسپیرمن- براون استفاده شد و یافته‌های تحقیق نشان داد که تمامی ضرایب بالاتر از 0/89 بوده که نشان‌دهنده ضریب اعتبار مطلوب پرسشنامه حاضر در 28 مقیاس مورد بررسی است.

- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) در دانش-آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای روایی ملاکی از نوع هم‌زمان است؟ به منظور آزمون سؤال فوق از مدل آماری ضریب همبستگی استفاده شد و یافته‌های تحقیق نشان داد که مقیاس‌های مورد بررسی فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) با پرسشنامه سنجش ابعاد آسیب‌شناسی شخصیت در نوجوانان مدارس راهنمایی آق‌قلا دارای روایی هم‌زمان است.

- آیا فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) در دانش-آموزان مدارس راهنمایی شهرستان آق‌قلا دارای سازه از نوع سلسله‌مراتبی است؟ به منظور آزمون سؤال فوق از مدل آماری تحلیل عامل تأییدی با نرم‌افزار SPSS استفاده و یافته‌ها نشان داد که فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا نوجوان (MMPI-ARF) دارای ساختار درونی بوده و شامل 28 مقیاس و چهار عامل است.

در نهایت، یافته‌های این تحقیق با تحقیق مینوئی (1385) پیرامون بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس‌های اعتیاد در نوجوانان شهر تهران در مدارس مرتبط با آموزش و پرورش تهران؛ کامکاری (1389) پیرامون روایی تشخیصی فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-2 (MMPI-2RF) در راستای تشخیص مواد؛ شکرزاده (1392) پیرامون بررسی سهم و نقش عوامل موثر بر مصرف شیشه در بین نوجوانان و جوانان شهر تهران؛ زینلی (1392) پیرامون روایی تشخیصی MMPI-2RF در راستای گرایش به مواد؛ مقیمی (1392) پیرامون بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-2 نوجوانان بزهکار؛ بن‌پورات و بوچر¹ (1989) پیرامون رواسازی و اعتباریابی مقیاس MMPI؛ آریسی و بن‌پورات² (1995) پیرامون بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس گرایش به الکل MMPI-A؛ آکرمن و آکرمن³ (1997) پیرامون بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس گرایش به الکل MMPI-A؛ لیت و همکاران⁴ (2003) پیرامون بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس MMPI-A؛ آرچر (2004) پیرامون بررسی روایی و اعتبار مقیاس استعداد اعتیاد؛ کامیرسزاک، اسمیت و وودارسکی⁵ (2005) پیرامون بررسی روایی و اعتبار مقیاس الکلیمس MMPI-2؛ آرچر و همکاران⁶ (2006)، پیرامون

1- Ben- Porath & Butcher

2- Arbisi & Ben-Porath

3- Ackerman & Ackerman

4- Litt et al.

5- Kamierczak, Smyth & Wodarski

6- Archer et al.

رواسازی و اعتباریابی مقیاس MMPI-RC هماهنگ و همسو است. زیرا در تمامی تحقیقات مذکور مطرح شده است که پرسشنامه شخصیتی مینه‌سوتا (هم نسخه دوم، هم نسخه نوجوان و هم فرم بازسازی شده) دارای روایی و اعتبار مطلوبی است. از این رو، می‌توان از نسخه نوجوانان پرسشنامه مذکور برای نوجوانان مقطع راهنمایی استفاده کرد.

منابع

- زینلی، اختر (1392). *روایی تشخیصی MMPI-2RF در راستای گرایش به مواد*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- شکرزاده، شهره (1392). *بررسی سهم و نقش عوامل مؤثر بر مصرف شیشه در بین نوجوانان و جوانان شهر تهران*، طرح پژوهشی با نظارت ستاد مبارزه با مواد مخدر.
- کامکاری، کامبیز و شکرزاده، شهره (1392). *بررسی ویژگی‌های شخصیتی زنان مصرف‌کننده شیشه*، طرح پژوهشی با نظارت دبیرخانه مواد مخدر.
- کامکاری، کامبیز (1389). *استانداردسازی مقیاس گرایش به اعتیاد (با تأکید بر MMPI-2RF) در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی*، طرح پژوهشی با نظارت دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر.
- مقیمی، دلارام (1392). *بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم بازسازی شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-2 نوجوانان بزهکار*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران مرکزی
- مینوئی (1385). *بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس‌های اعتیاد در نوجوانان شهر تهران در مدارس مرتبط با آموزش و پرورش تهران*، طرح پژوهشی.
- Ackerman, M.J. & Ackerman, M.C. (1997). Custody evaluation practices: A survey of experienced professionals (revisited). *Professional Psychology: Research and Practice*, 28, 137-145.
- Arbisi, P.A. & Ben-Porath, Y.S. (1995). An MMPI-2 infrequent response scale for use with psychological populations: The Infrequency Psychopathology scale. *Psychological Assessment*, 7, 424-431.
- Archer, R.P.; Buffington-Vollum, J.K.; Stredny, R.V. & Handel, R.W. (2006). A survey of psychological test use patterns among forensic psychologists. *Journal of Personality Assessment*, 87, 84-94.
- Archer, Robert (2004). *MMPI-A Assessing Adolescent psychopathology*, 3Edition published by Routledge.
- Ash, P; Slora, K. B. & Britton, C. F. (1990). Police agency officer selection practices. *Journal of Police Science and Administration*, 17, 258-269.
- Ben- Porath, Y.S, & Butcher, J. N, (1989). Psychometric stability of rewritten MMPI items. *Journal of Personality Assessment*, 53, 645-653.
- Bartol; C. R. (1996). Police psychology: Then, now, and beyond, *Criminal Justice and Behavior*, 23, 70-89.
- Caillouet, Beth A. ; Boccaccini, Marcus T. ; Varela, Jorge G. ; Davis, Robert D. & Rostow, Cary D. (2010). Predictive Aalidity of the MMPI-2 PSY-5 Scales and Facets for law Enforcement Officer Employment Outcomes, , *Criminal Justice and Behavior*, 37(2), 217-238

- Cochrane, R. E. ; Tett, R. P. & Vandecreek, L. (2003). Psychological testing and the selection of police officers: A national survey. *Criminal Justice and Behavior*, 30, 511-537.
- Kamierczak, D.A. ; Smyth, N.H.J. & Wodarski, J.S. (2005). Screenings and assessment instruments for alcohol and other drugs. *Family Therapy*, 26(2), 103-119.
- Litt, M.D. ; Babor, T.F. ; DelBoca, F.K. ; Kadden, R.M. & Cooney, N.L. (2003). Types of alcoholics: II. Application of an empirically derived typology to treatment matching. *Archives of General Psychiatry*, 49(8), 609-614.